

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

**PREPORUKE ZA STANDARDIZACIJU GEOGRAFSKIH IMENA U
REPUBLICI HRVATSKOJ
– IMENOVANJE NASELJA, ULICA I TRGOVA**

Verzija 1.0

Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena

svibanj 2020.

Sadržaj

1.	Predgovor	3
2.	Svrha Preporuka	3
3.	Pregled stanja	4
4.	Zakonodavni okvir	4
-	Registar geografskih imena	4
-	Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena	5
5.	Preporuke za imenovanje naselja, ulica i trgova	6
-	Preporuke za imenovanje naselja	7
-	Preporuke za imenovanje ulica i trgova.....	8

1. Predgovor

Geografska imena dodjeljujemo obilježjima (objektima) u prostoru kako bismo definirali prostor koji nas okružuje, da bismo odredili položaj i orijentaciju u prostoru te služe kao osnova u komunikaciji pri objašnjavanju prostornih odnosa. Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (*Narodne novine*, broj 112/18), (u daljnjem tekstu: Zakon), geografsko ime definirano je kao ime kojim se imenuju objekti i pojave na planetu Zemlji. Geografska imena razvijaju se kroz stoljeća, uvjetovana su fizičko-geografskim obilježjima prostora, migracijama stanovništva, političko-geografskim promjenama, promjenama u načinu korištenja prostorom te načinom upravljanja prostorom. Geografska imena identificiraju i odražavaju kulturu, povijesnu baštinu i topografiju jednog područja, nacije i međunarodne zajednice. Dosljednost njihove primjene osnova je učinkovite komunikacije i socioekonomskog razvoja. Zbog svojega razvoja kroz stoljeća, geografska imena odražavaju i povijesni i kulturni razvoj pojedinog područja te tvore njegovu kulturnu baštinu. Geografskim imenima ne identificiraju se samo geografska obilježja (objekti) već i pojedinci, grupe i nacije.

Svakodnevna komunikacija, spasilačke akcije, prostorna planiranja, donošenje odluka i dokumenata vezanih za prostor i prostorne odnose te druge svakodnevne aktivnosti sadržavaju podatke o prostoru, a geografska imena jedan su od najrasprostranjenijih oblika prepoznavanja položaja i orijentacije u prostoru. Primjerice, da na Bašćanskoj ploči, prvom pisanom dokumentu s hrvatskim imenom na hrvatskom jeziku kojom kralj Zvonimir daruje zemlju crkvi sv. Lucije na Krku, nisu navedena geografska imena (Krbava, Lika, Vinodol...) bilo bi otežano ili nemoguće identificirati osobe, prostorne odnose te povezati osobe s događajima.

U cilju jedinstvene standardizacije geografskih imena u Republici Hrvatskoj, Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena (dalje: Povjerenstvo) u okviru Zakonom propisanih zadaća, daje Preporuke za standardizaciju geografskih imena u Republici Hrvatskoj – imenovanje naselja, ulica i trgova (u daljnjem tekstu: Preporuke za imenovanje naselja, ulica i trgova).

2. Svrha Preporuka

Posljedica nepostojanja preporuka za standardizaciju geografskih imena nedostatak je kriterija za pisanje ili uporabu geografskih imena te je rezultat toga nedosljedna, nesustavna i neujednačena primjena geografskih imena kako u sustavu javne uprave te u medijima, popularno-stručnim časopisima, znanstvenim tekstovima, školskim udžbenicima i priručnicima te u leksikografskim i kartografskim djelima.

Zbog strukovno jednostranog pristupa problematici geografskih imena konačni oblik imena koji dolazi u službenu uporabu nisu obradili svi relevantni stručnjaci. Svrha je Preporuka doprinijeti standardizaciji pisanja i primjena geografskih imena. Prednosti postojanja standardiziranih geografskih imena posebno dolaze do izražaja u državnoj upravi jer im je osnovna svrha točna i učinkovita administracija te unutar državna i međunarodna komunikacija.

3. Pregled stanja

Kao što je već navedeno, do donošenja Zakona problematika geografskih imena, osim unutar uskih akademskih krugova, nije bila dovoljno razrađena te nije postojalo nacionalno tijelo za standardizaciju geografskih imena, kao ni preporuke ili smjernice za standardizaciju geografskih imena.

Iako sa zakonodavnoga gledišta problematika geografskih imena nije bila uređena, u Republici Hrvatskoj postoji nekoliko tijela javne vlasti koje su održavale i održavaju različite baze geografskih imena (endonima i/ili egzonomima); Državna geodetska uprava, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Narodna banka Hrvatske, Hrvatski hidrografski institut, Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Državni zavod za statistiku, Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Navedene baze međusobno nisu povezane.

4. Zakonodavni okvir

Donošenjem Zakona stvorili su se preduvjeti za povećanje učinkovitosti prikupljanja, upravljanje te razvoj samog registra propisivanjem nadležnosti za vođenje Registra geografskih imena te osnivanjem Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena Republike Hrvatske. Navedeno će u konačnici rezultirati povećanjem kvalitete, olakšanom primjenom navedenih prostornih podataka te većom dostupnošću tih podataka svim zainteresiranim dionicima.

Temeljem navedenog Zakona glavni ravnatelj Državne geodetske uprave donio 20. 5. 2020. godine Pravilnik o registru geografskih imena (*Narodne novine*, broj 59/20). Navedenim Pravilnikom propisuje se sadržaj, način vođenja i održavanja registra geografskih imena. Sastavni dio Pravilnika je i Katalog geografskih objekata u kojem su popisane sve geografske objektne vrste za koje se prikupljaju geografska imena. Temeljem navedenog Pravilnika glavni ravnatelj Državne geodetske uprave donio je i Specifikaciju registra geografskih imena kojom se detaljno opisuju karakteristike samog registra. Iz navedenog se vidi da je na provedbenoj razini u zadnjih nekoliko godina učinjeno jako puno na razini tijela koje vodi sam registar.

- Registar geografskih imena

Državna geodetska uprava tijelo je državne uprave nadležno za održavanje i vođenje registra geografskih imena sukladno Zakonu. Registar sadržava geografska imena na teritoriju Republike Hrvatske (endonime) koji se u registar unose iz službenih dokumenata i evidencija javnopravnih tijela koja u okviru svoje nadležnosti stvaraju pojedina geografska imena ili podatke o geografskim imenima.

Radi učinkovitijeg upravljanja i razvoja Registra geografskih imena te informiranja javnosti razvijena je mrežna stranica posvećena geografskim imenima (<http://rgi.dgu.hr>) koja sadržava i aplikaciju za unos, obradu, pregled i pretraživanje podataka.

Prikaz geografskog imena Pariz na dvije odvojene lokacije u Registru

Sama aplikacija omogućuje korisnicima pretraživanje geografskih imena i predlaganje novih geografskih imena preko korisničkog sučelja. Aplikacija je dostupna javnim i registriranim korisnicima na mrežnoj adresi <http://rgi.dgu.hr/rgiapp/>.

Trenutačno je više od 120 000 geografskih imena na području Republike Hrvatske uneseno u bazu podataka Registra geografskih imena.

- Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena

Na temelju članka 148. stavka 2. Zakona Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 28. ožujka 2019. godine imenovala je predsjednika i članove Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena:

1. dr. sc. DAMIR ŠANTEK, ravnatelj Državne geodetske uprave, predsjednik Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena.
2. Članovi Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena:
  - dr. sc. TEA LONČAR, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vanjske poslove
  - DUBRAVKA ĐURIĆ NEMEC, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za kulturnu baštinu
  - ANTONIJA NEMET, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje
  - PEJO BROČIĆ, predstavnik Hrvatskog hidrografskog instituta

- dr. sc. GORANKA BLAGUS BARTOLEC, predstavnica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje
- dr. sc. IVANA HORBEC, predstavnica Hrvatskog instituta za povijest
- prof. dr. sc. STANISLAV FRANGEŠ, predstavnik Hrvatskog kartografskog društva
- prof. dr. sc. ALEKSANDAR TOSKIĆ, predstavnik Hrvatskog geografskog društva
- dr. sc. IVANA CRLJENKO, predstavnica Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža
- prof. dr. sc. JOSIP FARIČIĆ, predstavnik sveučilišta koje se bavi obrazovanjem i istraživanjem u području geografskih imena
- doc. dr. sc. HELENA PAVLETIĆ, predstavnica sveučilišta koje se bavi obrazovanjem i istraživanjem u području geografskih imena.

Sukladno članku 148., stavcima 1. i 4. Zakona Povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- daje preporuke za standardizaciju geografskih imena
- prati provedu propisa o naseljima i njihovu primjenu u geografskim imenima
- provodi reviziju toponima te po potrebi utvrđuje nove
- utvrđuje načela pisanja i uporabe stranih geografskih imena za primjenu u obrazovanju, znanosti, hrvatskoj diplomaciji i dr.
- daje prijedloge i preporuke standardizacije geografskih imena u Republici Hrvatskoj i stranih geografskih imena
- daje preporuke za poboljšanje registra geografskih imena
- sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje se bave geografskim imenima.

Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena na svojoj 3. sjednici održanoj 6. svibnja 2020. usvojilo je Preporuke za standardizaciju geografskih imena u Republici Hrvatskoj – imenovanje naselja, ulica i trgova (u daljnjem tekstu: Preporuke za imenovanje naselja, ulica i trgova).

Poslove standardizacije geografskih imena obavljaju javnopravna tijela sukladno preporukama Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena.

5. Preporuke za imenovanje naselja, ulica i trgova

Ustavom Republike Hrvatske hrvatski jezik određen je kao službeni jezik u Republici Hrvatskoj.

Svakom naselju, ulici i trgu određuje se ime. Imena naselja, ulica i trgova određuju se i pišu na hrvatskom standardnom jeziku i na latiničnom pismu. Imena trebaju biti usklađena s pravopisnim normama hrvatskoga standardnog jezika.

Uporaba dvojezičnosti imena naselja, ulica i trgova regulira se posebnim zakonima, uz primjenu pravopisnih načela jezika na kojemu se, uz hrvatsku inačicu na prvom mjestu, takvo ime piše.

Akt o imenovanju novih naselja, ulica i trgova te akt o promjeni postojećih imena naselja, ulica i trgova donosi, u okviru samoupravnog djelokruga, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se u postupku imenovanja naselja, ulica i trgova da predstavnička tijela jedinice lokalne samouprave uključe stručnjaka iz područja hrvatskoga jezika i književnosti, geografije, povijesti, te arhitekture (po mogućnosti smjer urbanizam).

Preporučuje se da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave prije donošenja odluke o novom imenu naselja, ulice ili trga prijedlog dostavi Povjerenstvu za standardizaciju geografskih imena koje će dati stručno mišljenje.

U okviru Zakonom utvrđene nadležnosti Državna geodetska uprava u Registru prostornih jedinica vodi i održava podatke o imenima naselja, ulica i trgova odnosno u Registru geografskih imena podatke o geografskim imenima na području Republike Hrvatske za koje je to određeno Zakonom ili posebnim propisima. Registar prostornih jedinica i Registar geografskih imena sadržavaju narativni i kartografski dio u skladu s propisima.

Sukladno Zakonu o naseljima (*Narodne novine*, broj 54/88) ime naselja, ulica i trgova donosi mjerodavno tijelo lokalne samouprave (gradsko ili općinsko vijeće). Preporukama za imenovanje naselja, ulica i trgova želi se uvesti standard u navedenim imenima i to u skladu s pravopisnim normama hrvatskoga standardnog jezika.

- Preporuke za imenovanje naselja

- a) U postupku određivanja odnosno promjene imena naselja primjenjuje se toponimski lik usklađen s ovim Preporukama za imenovanje naselja, ulica i trgova.

U postupku promjene imena naselja, postojeći korpus imena naselja u pravilu se preuzima iz Registra prostornih jedinica odnosno Registra geografskih imena te se za uporabu određenog imena naselja preporučuje *Hrvatski mjesni rječnik* (gl. urednica Nataša Bašić-Kosić), koji je objavio Leksikografski zavod Miroslav Krleža u Zagrebu 2016. te jezikoslovna pisana djela u kojima se navode mjesna imena.

- b) Preporuka je da akt predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojim se određuje ime naselja uključuje toponimski lik u nominativu, genitivni i lokativni oblik (a po potrebi i druge padežne oblike), etnike i ktetike.
- c) Uz nominativ imena naselja u Registru geografskih imena navode se genitivni i lokativni oblik, imena stanovnika (etnici) u ženskom, muškom i skupnom obliku te pridjevi koji se

odnose na stanovnike i imenovano naselje (ktetici), a koje daje Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena.

- Preporuke za imenovanje ulica i trgova

- a) U postupku određivanja odnosno promjene imena ulica i trgova primjenjuje se toponimski lik usklađen s ovim Preporukama za imenovanje naselja, ulica i trgova.
- b) Potiče se da se imena ulica i trgova sadržajno temelje na geografskim i drugim pojmovima (iz biljnog i životinjskog svijeta i dr.) te imenima i datumima koji su vezani za područje naselja, regije ili Republike Hrvatske, povijesnim događajima (posebno vezane za obrambeni Domovinski rat) ili osobama koje su dale znatan doprinos na polju kulture, znanosti, gospodarstva, sporta te na druge načine pridonijeli razvoju naselja, jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave i Hrvatske.
- c) Potiče se da imena ulica i trgova sadržavaju riječi (nazive i imena) koje su dio leksika mjesnih govora prostora u kojemu se nalazi imenovani geografski objekt. Tako se predstavljaju, populariziraju i čuvaju mjesni govori kao važni elementi kulturne baštine, a time i lokalnog identiteta.
- d) Imena ulica i trgova bilježe se standardnojezičnom grafijom.
- e) Imena ulica i trgova ne mogu se vezati uz događaje, idejne začetnike, nositelje javnih funkcija i istaknute zagovornike niti jednoga totalitarnog režima (kronološkim redom pojavljivanja: komunizam, fašizam, nacionalsocijalizam i dr.).

Predsjednik Povjerenstva za
standardizaciju geografskih imena

GLAVNI RAVNATELJ
DRŽAVNE GEODETSKE UPRAVE

Dr. sc. Damir Šantek, dipl. ing. geod.

